

**ТАМІЛА ЯЦЕНКО
ІРИНА ТРИГУБ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради

(назва закладу загальної середньої освіти)
Протокол № _____ від «__» _____ 2025 р.

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ ЛІТЕРАТУР
(УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ)
8 КЛАС
121 година**

Навчальна програма укладена на основі чинної модельної навчальної програми «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (керівник авторського колективу – Т. О. Яценко); гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 № 1787).

Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744491/>

Зміст навчальної програми забезпечує підручник у двох частинах:

Яценко Т., Пахаренко В., Тригуб І.

Література (українська та зарубіжна) : підруч. інтегрованого курсу для 8 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах) : Частина 1 / Таміла Яценко, Василь Пахаренко, Ірина Тригуб, Олеся Слижук. Київ : Грамота, 2025. 280 с.:іл.

Яценко Т., Пахаренко В., Тригуб І.

Література (українська та зарубіжна) : підруч. інтегрованого курсу для 8 кл. закл. заг. серед. освіти (у 2-х частинах) : Частина 2 / Таміла Яценко, Василь Пахаренко, Ірина Тригуб, Олеся Слижук. Київ : Грамота, 2025. 208 с.:іл.

ЗМІСТ

I. Пояснювальна записка.

Нормативно-правова база, на основі якої укладено навчальну програму.

Мета і завдання навчальної програми.

Принцип побудови навчальної програми.

Погодинний розподіл програмового матеріалу.

Особливості організації навчальної діяльності на уроках інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) у 8 класі.

II. Основна частина.

Групи результатів за Державним стандартом базової середньої освіти.

Очікувані результати за навчальною програмою.

Тема уроку/пропонований зміст.

Види навчальної діяльності.

Додаток 1. Список творів для позакласного читання.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПISKA

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА, НА ОСНОВІ ЯКОЇ УКЛАДЕНО ПРОГРАМУ

Навчальну програму «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 8 клас» укладено:

- відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (наказ № 463-IX від 16.01.2020 р.), Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р.), із урахуванням Типової освітньої програми (наказ МОН України № 1120 від 09.08.2024 р.);
- на основі чинної модельної навчальної програми «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7–9 клас» для закладів загальної середньої освіти (керівник авторського колективу – Т. О. Яценко); гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 № 1787).

• МЕТА І ЗАВДАННЯ

Мета вивчення інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) у 8 класі – розвиток компетентних читачів із усталеною потребою читання високохудожніх надбань класичної, сучасної української та зарубіжної літератур, національно свідомих громадян і патріотів України з гуманістичним світоглядом, здатних висловлювати власну критичну думку про прочитане, усвідомлювати національні та загальнолюдські цінності, відтворені у високохудожніх надбаннях класичної, сучасної української та зарубіжної літератур, застосовувати здобуті предметні знання та вміння в нових навчальних і життєвих ситуаціях.

Завдання вивчення інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) у 8 класі – ознайомлення учнів із високохудожніми творами класичної та сучасної української й зарубіжної літератур різних родів, жанрів, мистецьких напрямів і стилів; формування вмінь аналізувати та інтерпретувати художні твори з урахуванням їх стильових ознак, жанрової специфіки, історичного, соціокультурного, мистецького контексту; оволодіння теоретико-літературними поняттями для цілісного осмислення художніх творів; поглиблення вмінь самостійної дослідницької та творчої діяльності; розвиток усного й писемного мовлення; удосконалення навичок виразного читання; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду та естетичного смаку; підвищення рівня загальної культури учнів.

ПРИНЦИП ПОБУДОВИ

У 8 класі вивчення інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) ґрунтується на *хронологічно-стильовому принципі* з урахуванням *жанрово-родової специфіки творів*.

У програму 8 класу введено за хронологією художні тексти української та зарубіжної літератур відповідної історично-мистецької доби. На основі ідейно-тематичного співвідношення також запропоновано *розгляд художніх творів класики в проєкції із творами сучасної літератури*. Такі тематичні паралелі вмотивовано пізнавальними і читацькими інтересами сучасних восьмикласників, які матимуть змогу прослідкувати художнє осягнення конкретної історично-мистецької доби, характерів її відомих представників у сучасних творах української та зарубіжної літератур. Зокрема представлено твори сучасних письменників, у яких цікаво та художньо довершено відтворено певну історичну добу. Це твори Р. М. Рільке, І. Білика, Р. Іванченко, В. Чемериса, В. Рутківського, М. Морозенко, Т. Шевальє, Ю. Гордера та ін. Літературні паралелі між творами класичної й сучасної української та зарубіжної літератур також простежено на жанрово-тематичному рівні, зокрема у вивченні Біблії та її мотивів у художній літературі (твори Л. Костенко, Дз. Матіяш), жанру балади тощо.

У структурі програми передбачено такі *розділи*: «Вступ», «Античність і прадавня Україна в дзеркалі літератури», «Заповідь любові: Біблія та література», «Література середньовіччя», «Література Відродження», «Література бароко», «Кримські татари в світовій літературі», «Література класицизму та просвітництва», «Із поезії ХІХ століття», «Література рідного краю», «Найцікавіше з літературних новинок», «Узагальнення та систематизація вивченого».

ПОГОДИННИЙ РОЗПОДІЛ ПРОГРАМОВОГО МАТЕРІАЛУ

Усього – 121 год.

На тиждень – 3,5 год. (І семестр – 4 год. – 64 год.; ІІ семестр – 3 год. – 57 год.)

- Текстуальне вивчення – 111 год. (І семестр – 4 год. – 59 год.; ІІ семестр – 3 год. – 52 год.)
- Розвиток мовлення – 6 год. (у межах годин на текстуальне вивчення).
- Виразне читання – 6 год.
- Позакласне читання – 8 год.
- Найцікавіше з літературних новинок – 4 год.
- Література рідного краю – 4 год.
- Узагальнення вивченого – 6 год.
- Резервний час – 4 год.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ ЛІТЕРАТУР (УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ) У 8 КЛАСІ

Біографічні відомості про письменників рекомендовано подавати в контексті розвитку їхньої творчості в межах певної мистецької доби та її стильових течій. Важливо також акцентувати на громадянській позиції письменників. Залучення біографічного контексту повинно сприяти глибокому розкриттю ідейно-тематичного змісту художнього твору, а не відволікати учнів від його сприйняття.

Визначено *теоретико-літературні поняття* (позначка ТЛ), формування яких відбувається у процесі читання, аналізу та інтерпретації художніх творів.

Великі за обсягом художні твори запропоновано для розгляду в *скороченому* варіанті. Однак учитель, враховуючи рівень читацької компетентності учнів, може також рекомендувати учням їх прочитання в повному обсязі.

Твори класичної, сучасної української та зарубіжної літератур для *позакласного читання* ідейно-тематично співвідносяться з художніми творами для текстуального опрацювання. Їх перелік подано до тематичних розділів модельної навчальної програми. Учитель, користуючись академічною свободою, може розширити цей список, орієнтуючись на читацькі інтереси учнів. Окрім того, вимогами до обов'язкових результатів навчання учнів у мовно-літературній освітній галузі передбачено, щоб учні на основі своїх літературних уподобань, самостійно обирали твори для задоволення читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів.

Вивчення поезії *напам'ять* має *рекомендаційний характер*.

На уроках інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) у 8 класі передбачено активне залучення *мистецького контексту (позначка МК)* – творів різних видів мистецтва (живопису, музики, скульптури, архітектури, кіно тощо).

Концепція вивчення інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) за *хронологічно-стильовим принципом* ґрунтується на розгляді художнього тексту як тексту культури, що відображає свідомість людей певної історичної та мистецької доби, орієнтує на міжмистецьку взаємодію. Стильова спорідненість літературного твору та творів інших видів мистецтва дозволяє глибоко проаналізувати літературний твір, акцентуючи на стильових ознаках конкретного мистецького напрямку.

Навчальний час, що передбачений для ознайомлення з новими творами сучасної української та зарубіжної літератур, орієнтований на систематичне проведення таких уроків за вибором учителя або учнів упродовж навчального року.

Рекомендовано *види організації навчальної діяльності* різного рівня складності: репродуктивні, пізнавально-пошукові, дослідницькі та творчі. Рубрика орієнтує на широке використання традиційних та інноваційних методів і прийомів вивчення художніх творів і опрацювання навчального матеріалу, урахування особливостей очного, змішаного та дистанційного навчання, методичного стилю вчителя, які мають широкі можливості для виявлення власної творчої ініціативи для ефективного досягнення очікуваних результатів навчання.

Змістове наповнення навчальної програми сприяє формуванню предметної (читацької) та ключових компетентностей, визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

Навчальна програма є основою для календарно-тематичного планування уроків інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) у 8 класі.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Групи результатів за Державним стандартом базової середньої освіти	Очікувані результати за навчальною програмою	Тема уроку/ Пропонований зміст	Види навчальної діяльності
ВСТУП (1 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; формулює уточнювальні запитання щодо почутого навчального матеріалу для його розуміння [9 МОВ 1.1.2-4]	Художній твір в історико-культурному контексті доби (<i>оглядово</i>). ТЛ: <i>стиль доби (культурно-мистецька епоха), мистецький напрям, мистецька течія.</i> МК: зразки творів різних видів мистецтва. ПЧ: самостійно прочитані учнями/ученицями художні твори.	Асоціативна хмаринка щодо художнього твору в історико-культурному контексті доби (слова-асоціації, характерні ознаки).
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані новою навчальною інформацією та прочитаними художніми творами [9 МОВ 2.3.2-1];		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими	виконує різні ролі в груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1].		

особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови			
АНТИЧНІСТЬ І ПРАДАВНЯ УКРАЇНА В ДЗЕРКАЛІ ЛІТЕРАТУРИ (15 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; формулює уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми [9 МОВ 1.1.2-4]; переказує художні твори докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах художнього тексту [9 МОВ 1.2.1-1]; визначає тему, основну ідею, порушені в художніх творах, проблеми [9 МОВ 1.4.1]; доречно використовує цитати з художніх текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]	Антична література. Античне мистецтво. Довершеність форми та високий гуманізм вершинних творів античної літератури (оглядово). ТЛ: античність. Давньогрецька міфологія (оглядово). Міф – основа античного мистецтва. Відображення у міфах світогляду давніх греків. Міфи троянського циклу та їх вплив на створення гомерівського епосу. МК: образотворче мистецтво – Д. Россетті «Єлена Троянська», Г. Рені «Викрадення Єлени», Г. Моро «Єлена на стіні Трої». Гомер (бл. VIII–VII ст. до н. е.) «Іліада» (скорочено). Гомер – легендарний давньогрецький поет. Історична правда та її міфологічне осмислення в поемі «Іліада». Ахілл – уособлення воїнської честі та відваги. Гуманістичний пафос «Іліади». Осуд війни, співчуття людському горю, повага до людини, поетизація її героїзму та подвигу в поемі. ТЛ: гомерівське питання, епічна поема, гекзаметр. МК: образотворче мистецтво – П. Рубенс «Ахіллес і дочки Лікомеда», «Перемога	Побудова стрічки часу (timeline). Виразне читання художніх творів. Переказ прочитаного. Аналітико-синтетична робота з текстом (бесіда за змістом, визначення теми, ідей, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Групова взаємодія із оформленням результатів роботи у застосунку Padlet. Ментальна мапа жанрів та особливостей творів античної літератури. Мистецька галерея давніх пам'яток античності та прадавньої України. Кроссенс. Діаграма Венна. Перегляд документальних і художніх фільмів. Створення постеру, аканту в соціальних мережах від імені головних героїв/героїнь із використанням цитатних характеристик під керівництвом
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне	застосовує різні види критичного читання художніх		

оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	творів [9 МОВ 2.1.1-1]; робить висновки на основі аналізу та інтерпретації прочитаних художніх творів [9 МОВ 2.2.7]; пояснює естетичну та мистецьку цінність прочитаних текстів художніх творів у культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.3.3]; представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1-2]; створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]	Ахілла над Гектором», «Смерть Ахіллеса», Дж. Сарджент «Хирон і Ахіллес»; кіно – х/ф «Троя» (режисер – В. Петерсен, США-Мальта-Велика Британія). Есхіл (525 до н. е.–456 до н. е.) «Прометей закутий» (скорочено). Походження та традиції давньогрецького театру. Есхіл – видатний давньогрецький драматург. Переосмислення міфу про Прометея в трагедії Есхіла. Високий гуманізм трагедії Есхіла. ТЛ: трагедія. МК: образотворче мистецтво – Я. Коссірс «Прометей», Г. Фюгер «Прометей несе людям вогонь», Дірк ван Бабюрєн «Вулкан кує кайдани для Прометея», П'єро ді Козімо «Міф про Прометея», Т. Ромбоутс «Покарання Прометея»; скульптура – Ж. Ліпшиць «Прометей душить орла»; музика – «Прометей» (слова, музика, виконання – гурт «Карна»). Давньогрецька лірика. Поезія Сафо (VII–VI ст. до н. е.) (один–два твори за вибором учителя/учительки). Види та жанри давньогрецької лірики. Тематична багатогранність та довершеність змісту античної поезії. ТЛ: види та жанри давньогрецької лірики. МК: образотворче мистецтво – Рафаель Санті «Сапфо» (фрагмент фрески	учителя/учительки. Написання есе на теми: «Жива Античність», «До джерел: пізнання свого коріння та історії відкриває шлях до майбутнього».
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; [9 МОВ 3.2.2-1] складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4-1]		

ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела [9 МОВ 4.2.4].	«Парнас»), Л. Альма-Тадема «Сафо и Алкей»; <i>музика</i> – Ш. Гуно «Сафо» (опера); <i>кіно</i> – «300 спартанців» (режисер – З. Снайдер, США). Культура й віра прадавніх українців (оглядово). Погляди прадавніх українців на світ і місце людини в ньому. Основні риси дохристиянських вірувань наших предків, відображені у фольклорі та літературі. Іван Білик (1930–2012) «Дарунки скіфів». Творчість письменника – майстра історичної прози. Художня розповідь про похід Дар'явауша у Скіфію в оповіданні «Дарунки скіфів». Історичне підґрунтя твору. Причини нападу перського царя на Скіфію. Контраст образів перських і скіфських воїнів. Мудрість і поміркованість скіфів у протистоянні з багатотисячним військом. Мотиви античності в українській літературі. Валентин Чемерис (1936–2016) «Ольвія» (скорочено). Коротко про життєвий шлях письменника, його історичну прозу. Художня розповідь про війну скіфів і персів. Доля юної гречанки Ольвії в основі сюжету роману. МК: <i>архітектура</i> – Національний історико-археологічний заповідник	
--	---	--	--

		«Ольвія» (с. Парутине Миколаївської обл.).	
ЗАПОВІДЬ ЛЮБОВІ: БІБЛІЯ ТА ЛІТЕРАТУРА (7 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; відповідає на запитання за змістом почутого; [9 МОВ 1.1.2-1] формулює уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми [9 МОВ 1.1.2-4]; розпізнає і передає прихований зміст повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), виражений невербально [9 МОВ 1.1.3]; фіксує навчальний матеріал для оптимізації запам'ятовування, розуміння та подальшого використання почутого [9 МОВ 1.2.2]; виявляє важливі деталі почутого навчального матеріалу та художніх творів для ілюстрування його розуміння [9 МОВ 1.4.1-2]; інтегрує почуте із власним і суспільно-історичним досвідом [9 МОВ 1.4.5];	Біблія – одна зі священних книг людства: історія створення, автори, побудова, жанрова структура (<i>оглядово</i>). «Євангеліє від Матвія» (заповіді 22: 34-40; 25:31-40). Постать Ісуса Христа. Ключові заповіді християнства – основа загальнолюдської моралі. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – П. Холодний триптих «Благовіщення»; <i>архітектура</i> – Кловський палац, Ковнірівський корпус Києво-Печерської лаври (м. Київ), Собор Антонія і Феодосія (архітектор – С. Ковнір, м. Васильків Київської обл.). Біблійні жанри та мотиви в літературі. Переклади Біблії (<i>оглядово</i>). Антуан де Сент-Екзюпері (1900–1944) «Маленький принц». А. де Сент-Екзюпер – французький письменник. «Маленький принц» – філософська алегорична казка-притча. Поетизація в творі краси людських взаємин. Алегоричні образи та ситуації. Утвердження загальнолюдських цінностей у творі. МК: <i>кіно</i> – м/ф «Маленький принц» (режисер – М. Осборн, Франція). Ліна Костенко (народ. 1930) «Давидові псалми. Псалом 1».	Бесіда про роль релігії у світовій культурі та щодо суспільних морально-етичних норм. Виразне читання художніх творів. Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, тропів, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Групова взаємодія із оформленням результатів роботи у застосунку Padlet: «Біблія», «Біблійні сюжети в художній літературі та інших видах мистецтва». Цитатна характеристика героїв. Ромашка Блума (запитання за змістом теми). Створення кросвордів до вивчених художніх творів. Дослідницька робота з біблійними фразеологізмами. Сенкан. Кроссенс. Створення медіаконтенту (авторське читання поезії у стилі

	доречно використовує цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]	Біблійні мотиви у творчості письменниці. Ідея праведного буття особистості. Протистояння добра і зла в житті людини. Художні особливості вірша. ТЛ: <i>переспів</i> .	сучасних запитів соціальних мереж). Віртуальна екскурсія давніми архітектурними християнськими пам'ятками.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 МОВ 2.1.1-1]; визначає і коментує порушені в художніх текстах проблеми [9 МОВ 2.2.1]; робить висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів; [9 МОВ 2.2.7] представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1-2]; створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]	МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ікона др. пол. XVII ст. «Поклін волхвів», стінопис Кирилівської церкви (м. Київ, XII ст.), М. Ге «У Гетсиманському саду», І. Рєпін «Христос у Гетсиманському саду», І. Мікула «Шопка». <i>Дзвінка Матіяш (народ. 1978) «Мене звати Варвара» (скорочено).</i> Коротка розповідь про письменницю. Актуальність біблійної теми у психологічній повісті «Мене звати Варвара». Сюжет твору. Характеристика головної героїні. Постать меценатки Варвари Ханенко як утілення християнської доброчесності. Різдвяні дива у повісті. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до повісті «Мене звати Варвара» (художниця – М. Микитюк), У. Чека «Варвара Ханенко», Л. Кранах (старший) «Свята Варвара», Рафаель Санти «Сікстинська Мадонна».	
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому	виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; [9 МОВ 3.2.2-1]		

середовищі, дотримання норм літературної мови			
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела [9 МОВ 4.2.4].		
ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ (12 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; формулює уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми [9 МОВ 1.1.2-4]; переказує художні твори докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах художнього тексту [9 МОВ 1.2.1-1]; визначає тему, основну ідею, мотив, порушені в художніх творах проблеми [9 МОВ 1.4.1]; доречно використовує цитати	Доба Середньовіччя у світовій літературі. Жанрове та тематичне розмаїття середньовічної літератури, її своєрідність у різних регіонах (<i>оглядово</i>). Русь, її культура та письменство. Усний народний епос. Старини (билини). Теми та мотиви старин. «Ілля Муромець та Соловей». Образ київського богатиря Іллі Муромця – оборонця рідної землі, його сила і мужність. ТЛ: <i>старина.</i> МК: <i>скульптура</i> – пам'ятник «Ілля Муромець» (скульптор – А. Куш, м. Новгород-Сіверський Чернігівської обл.), монумент Іллі Муромцю (скульптор – В. Журавль, м. Київ, парк «Муромець»), монумент Іллі Муромцю (скульптор – А. Стеценко, м. Чернігів, парк П'ятницької церкви); <i>кіно</i> – х/ф «Сторожова застава» (режисер – Ю. Ковальов).	Критичне читання художніх творів. Виразне читання фрагментів художніх творів різних жанрів (зокрема ланцюжком, вибірково, коментоване, в особах). Переказ прочитаного. Бесіда за змістом прочитаних художніх творів. Аналітико-синтетична робота з текстом (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Групова взаємодія із оформленням результатів роботи у застосунку Padlet. Створення ментальної мапи «Особливості усної народної творчості доби Русі». Створення власних тестових

	з художніх текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]	Своєрідність давнього українського письменства. Періоди розвитку давньої літератури, її світоглядні, естетичні, мовні особливості. Письменство як частина культури Київської Русі, його стилі та жанри (<i>оглядово</i>). Володимир Мономах (1053–1125) <i>«Повчання дітям»</i> (<i>скорочено</i>). Жанр повчання. Духовний заповіт київського князя нащадкам. Втілення у творі моральних принципів і традицій княжої доби. ТЛ: <i>монументалізм, орнаменталізм як мистецькі стилі, повчання.</i> МК: <i>скульптура</i> – пам'ятник Володимирі Мономаху (скульптор – С. Кантур, м. Прилуки Чернігівської обл.); <i>образотворче мистецтво</i> – мозаїка «Володимир Мономах» (автор – В. Федько, м. Київ, метро «Золоті ворота»).	завдань до твору. Виготовлення інформаційних мемів, кроссенсів. Імпровізований перфоманс на основі історій про Іллю Муромця. Створення інтерактивного постера з порадами Володимира Мономаха нащадкам. Віртуальна зустріч із письменницею. Перегляд документальних і художніх фільмів про добу Русі. Віртуальна екскурсія історичними пам'ятками доби Русі. Створення власних відео про історичні пам'ятки доби, відображеної у вивчених художніх творах. Створення постера, акаунта в соціальних мережах від імені головних героїв із використанням цитатних характеристик під керівництвом учителя/учительки. Ілюстрації до прочитаних художніх творів. Написання есе за художніми творами вивченого розділу.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	застосовує різні види критичного читання художніх творів; [9 МОВ 2.1.1-1] сприймає художні твори відповідно до особливостей національної культури та доби [9 МОВ 2.1.3]; знаходить спільне і різне в літературних творах різних культур за тематикою, проблематикою, стилем, мовним оформленням, структурою, часом створення тощо [9 МОВ 2.2.4-1]; інтегрує інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо) у межах одного або кількох текстів у цифровому середовищі [9 МОВ 2.2.5]; робить висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних художніх творів [9 МОВ 2.2.7]; пояснює естетичну та мистецьку цінність прочитаних текстів художніх творів у культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.3.3]; передає тексти (зокрема художні)	Образ Русі в сучасній українській літературі. Твори сучасних письменників про княжу добу, їх актуальність. Райса Іванченко (народ. 1934) <i>«Ярославни»</i> . Розповідь про письменницю та її історичну прозу. Історична основа оповідання. Взаємини Русі в часи князя Ярослава з європейськими державами. Значущість освіти та виховання князівен для утвердження авторитету держави.	

	тексти, медіатексти) словесно та графічно, узагальнюючи, доповнюючи, інтерпретуючи, скорочуючи інформацію [9 МОВ 2.6.1]; створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт; [9 МОВ 2.7.2-1]	Образ Русі у творі. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – фреска XI ст. «Доньки Ярослава» (Національний заповідник «Софія Київська», м. Київ); «Анна Київська» (невідомий художник, XIX ст.), «Анна Ярославна» (невідомий художник, 1884), поштова марка «Анна Ярославна» (художник – О. Штанко); <i>скульптура</i> – пам'ятник «Княгиня Ярославна» (скульптор – А. Куш, м. Новгород-Сіверський Чернігівської обл.), пам'ятник «Anne de Kuiv... Анна Ярославна...» (скульптори – К. Скрытський, Ф. Баландін, м. Київ); <i>музика</i> – А. Рудницький «Анна Ярославна» (опера).	
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]	Західноєвропейська середньовічна поезія (оглядово). Лірика вагантів (один вірш за вибором учителя/учительки). Жанрове та тематичне розмаїття західноєвропейської середньовічної поезії: лірика трубадурів, труверів, мінезінгерів, вагантів Сатиричний зміст поезії вагантів. Вплив лірики вагантів на всесвітній гімн студентства «Gaudeamus». Західноєвропейські ваганти та українські мандрівні дяки. МК: <i>музика</i> – К. Орф «Carmina Burana» («Карміна Буруна») (сценічна кантата).	
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела [9 МОВ 4.2.4].		

		Італійське середньовіччя. Аліґ'єрі Данте (1265–1321) Сонет 11. Данте – останній італійський поет доби Середньовіччя та перший поет Відродження. «Нове життя» і поезія «нового солодкого стилю». Утілення високого почуття кохання в сонеті 11 («В своїх очах вона несе кохання...»). ТЛ: сонет. МК: образотворче мистецтво – С. Ботічеллі «Портрет Данте»; скульптура – пам'ятник Данте (скульптор – Л. Массарі, м. Київ). Особливості середньовічної доби на Сході. Омар Хаям (1048–1131) Рубаї (п'ять–сім творів за вибором учителя/учительки). Омар Хаям – класик персько-таджицької літератури. Лаконізм і глибокий зміст рубаї Омара Хаяма. ТЛ: рубаї. МК: образотворче мистецтво – Дж. Гамбидж «На могилі Омара Хаяма», художні фотографії до «Рубаят Омара Хайяма» (переклад – Е. Фіцджеральд, художниця – А. Х. Лісон); ілюстрація до рубаят (художник – Е. Дж. Салліван); кіно – х/ф «Хранитель. Легенда про Омара Хаяма» (режисер – К. Машаєх, США). Мотиви середньовіччя в сучасній зарубіжній літературі. Юстейн Гордер (народ. 1952)	
--	--	---	--

		«Середньовіччя» (із роману «Світ Софії»). Осмислення ідей доби Середньовіччя головними героями роману. Загадковий світ середньовічних мислителів/мислительок у творі. МК: кіно – х/ф «Коридори часу. Світ Софії» (режисер – Е. Густавсон, Норвегія-Швеція).	
ЛІТЕРАТУРА ВІДРОДЖЕННЯ (13 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; переказує художні тексти в різний спосіб відповідно до мети і ситуації спілкування [9 МОВ 1.2.1]; фіксує навчальний матеріал для оптимізації запам'ятовування, розуміння та подальшого використання почутого [6 МОВ 1.2.2]; визначає тему, ідею, мотив, проблеми, порушені у художніх творах [9 МОВ 1.4.1]; розрізняє основні факти і судження, розуміє підтекст у художніх творах [9 МОВ 1.4.6]; виокремлює в художніх творах	Доба Ренесансу (Відродження) в Європі. Ренесанс як світоглядний переворот і художня система. Культ Античності. Утвердження ідеалів гуманізму і реформації. Шедеври Ренесансу. Суспільно-культурне відродження України: козацтво, братства (оглядово). ТЛ: <i>Відродження (Ренесанс).</i> МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Л. да Вінчі «Мадонна Бенуа», Р. Санті «Пророк Ісайя»; <i>скульптура</i> – Б. Мікеланджело «Вакх», «П'єта», «Мойсей»; <i>архітектура</i> – церква Санта Марія presso Сан Сатіро (архітектор – Браманте, м. Мілан, Італія), Палац Корнякта. Італійський дворик (архітектори – П. Барбона, П. Римлянин, м. Львів, Україна). Франческо Петрарка (1304–1374) <i>Сонети</i> (два-три сонети за вибором учителя/учительки). Петрарка – італійський поет-гуманіст. Історія кохання в «Книзі пісень». Образи	Виразне читання художніх творів. Переказ прочитаного. Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, тропів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Групова взаємодія із оформленням результатів роботи в застосунку Padlet. Структурування вивченого з теми у вигляді таблиці-опори, схеми, ментальної мапи. Сенкан або діаманта. Підбір музичного супроводу для мелодекламації поетичних творів. Створення ілюстрацій до творів/графічних символів/художніх трактувань.

	важливі деталі [9 МОВ 1.5.3]; доречно використовує цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]	Лаури та ліричного героя. Возвеличення кохання в сонетах. ТЛ: <i>італійський сонет</i> . МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Джорджоне «Лаура», М. Стілман «Перша зустріч Петрарки і Лаури», А. дель Кастальо «Портрет Петрарки» (фреска вилли Кардуччі, м. Флоренція, Італія).	Створення медіаконтенту (відео інтерпретації авторського читання дум у стилі сучасних запитів соціальних мереж). Створення постера, аканта в соціальних мережах від імені головних героїв із використанням цитатних характеристик (під керівництвом учителя/учительки). Відгуки за прочитаними творами із використанням інтерактивних платформ Padlet, Mentimeter. Створення буктрейлера/відео рекомендації про прочитаний твір. Печворк. Написання есе за вивченими художніми творами розділу. Віртуальна екскурсія архітектурними пам'ятками.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 МОВ 2.1.1-1]; використовує різні складники тексту (рубрикацію, заголовки тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією [9 МОВ 2.1.2-1]; сприймає тексти відповідно до особливостей національної культури та доби [9 МОВ 2.1.3]; визначає і коментує ідею, тему, мотив, порушені в художніх творах проблеми [9 МОВ 2.2.1]; зіставляє літературні твори подібної тематики різних стилів, літературних напрямів, різних культур [9 МОВ 2.2.4]; робить висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів [9 МОВ 2.2.7]; висловлює власні почуття і враження від прочитання художніх текстів, аналізуючи наявні в них виражальні засоби [9 МОВ 2.3.2]; визначає роль і місце художніх	<i>Вільям Шекспір (1564–1616) Сонет 130. Трагедія «Ромео і Джульєтта».</i> Шекспір – англійський поет і драматург доби Ренесансу. Поетизація людини, краси почуттів, кохання і дружби в сонетах Шекспіра. Історія створення трагедії «Ромео і Джульєтта». Оспівування сили кохання в творі. Проблема життя і смерті. ТЛ: <i>англійський сонет</i> . МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Ф. Кальдерон «Джульєтта», К. Крафт «Ромео і Джульєтта», ілюстрації до трагедії «Ромео і Джульєтта» (художник – В. Єрко); <i>музика</i> – Л. Берліоз «Ромео і Джульєтта» (симфонія); <i>архітектура</i> – лоджія дель Консильйо (м. Верона, Італія); <i>кіно</i> – «Ромео і Джульєтта» (режисер – К. Карлей, Велика Британія-Швейцарія-Італія). <i>Мігель де Сервантес Сааведра (1547–</i>	

	текстів у культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.4.4]; використовує для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел [9 МОВ 2.5.1-1]; передає тексти словесно та графічно, узагальнюючи, доповнюючи, інтерпретуючи, скорочуючи інформацію [9 МОВ 2.6.1] створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]	1616) <i>«Дон Кіхот» I частина (тричотири розділи за вибором учителя/учительки).</i> М. де Сервантес – іспанський письменник доби Відродження. Роман «Дон Кіхот» як пародія на рицарські романи та трагікомічний епос іспанського життя. Конфлікт дійсності та ідеалу. Романтизм Дона Кіхота та твереза розсудливість Санчо Панси. Дон Кіхот – вічний образ. ТЛ: роман-пародія, трагікомізм. МК: образотворче мистецтво – О. Дом'є «Дон Кіхот», ілюстрації до роману «Дон Кіхот» (художники – І. Гранвіль, О. Дом'є, Г. Доре, П. Пікассо, Ш. Куапелль), гобелени за сюжетами «Дон Кіхота» (музей родини Ханенків, м. Київ); <i>музика</i> – Р. Штраус «Дон Кіхот» (симфонічна поема), Л. Мінкус «Дон Кіхот» (музика до балету); <i>скульптура</i> – пам'ятник Мігелю Сервантесу (скульптор – Л. Кулло-Валера, м. Мадрид, Іспанія); <i>кіно</i> – х/ф «Дон Кіхот» (режисер – П. Єйтс, США), м/ф «Дон Кіхот» (режисер – Х. Позо, Іспанія, Італія). Український народний героїчний ліро-епос. Народні думи. Українське кобзарське мистецтво. Думи як особливий жанр українського фольклору. Художня своєрідність жанру. Історико-героїчні та соціально-побутові думи. <i>«Дума про Марусю Богуславку».</i>	
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела [9 МОВ 4.2.4].		

та літературними явищами, проведення їх аналізу		Історична основа твору. Тема жіночої долі. Образ Марусі Богуславки. Популярність сюжету думи в українському письменстві. ТЛ: дума, речитатив. МК: образотворче мистецтво – М. Дерегус «Маруся Богуславка»; скульптура – пам'ятник Марусі Богуславці (скульптор – В. Богдановський, м. Богуслав Київської обл.); музика – М. Фоменко «Маруся Богуславка» (опера). Народні історичні пісні. Художні особливості, спорідненість із думами та іншими видами фольклору, тематичні групи. Пісні про боротьбу українського народу за свободу і державність (оглядово). «Ой як крикнув же козак Сірко». Легендарна постать славетного кошового отамана. Захоплення подвигом козаків-запорожців – захисників рідної землі. Художні засоби виразності у творі. ТЛ: народна історична пісня, прототип. «Чи не той то хміль». Оспівування перемоги козацького війська в битві під Жовтими Водами. Засоби художньої виразності у змалюванні образу Богдана Хмельницького. МК: образотворче мистецтво – О. Кулаков «Січовий гопак», Ю. Саницький «Битва під Жовтими водами», О. Минка «Богдан Хмельницький»;	
--	--	---	--

		скульптура – пам'ятник Б. Хмельницькому (скульптори – М. Вронський, О. Олійник м. Хмельницький). Ідеали Відродження в сучасній літературі. Марія Морозенко (1969–2023) «Іван Сірко – великий характерник» (скорочено). Коротка розповідь про письменницю та її історичну прозу. Історична основа повісті. Дитинство легендарного кошового отамана, формування його характеру. Надзвичайні здібності героя. Характеристика другорядних персонажів. Міфологічний світ у повісті-фентезі. ТЛ: історичне фентезі. МК: образотворче мистецтво – І. Рєпін «Запорожці пишуть листа турецькому султанові»; ілюстрації до повісті «Іван Сірко – великий характерник» (художник – М. Паленко); скульптура – скульптурний портрет Івана Сірка (скульптор – Г. Лебединська); музика – «Їхали козаки» (слова – В. Момот, музика – К. Момот), «Отаман Сірко» (слова, музика, виконання – рок-група «Широкий Лан»). Трейсі Шевальє (народ. 1962) «Дівчина з перловою сережкою» (скорочено). Т. Шевальє – американо-британська письменниця. Художня історія створення однієї з найвідоміших картин голландського художника доби	
--	--	--	--

		Відродження Яна Вермеєра в романі Т. Шевальє. Характеристика образу юної служниці Гріт. Психологізм образу. Історичні факти та авторська фантазія в романі. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Я. Вермеєр «Дівчина з перловою сережкою»; <i>кіно</i> – «Дівчина з перловою сережкою» (режисер – П. Веббер, Велика Британія-Люксембург).	
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ (2 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; визначає тему, ідею, мотив, проблеми, порушені в художніх творах [9 МОВ 1.4.1]	Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/учительки та учнів/учениць). Ознайомлення з творами письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами в I семестрі. МК: твори мистецтва рідного краю.	Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст). Створення буктрейлера/відео рекомендації про прочитану книжку. Проектна робота. Створення сайту/сторінок у соціальних мережах/wiki матеріалів про письменників/письменниць рідного краю (під керівництвом учителя/учительки). Відвідування літературно-меморіальних музеїв. Зустрічі/онлайн конференції зі сучасними письменниками/письменницями.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	формулює логічні й послідовні висновки на основі аналізу та інтерпретації прочитаних художніх творів літератури рідного краю [9 МОВ 2.2.7-1]; самостійно добирає художні твори письменників /письменниць рідного краю різних стилів і жанрів відповідно до мети читання [9 МОВ 2.5.1]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень,	створює самостійно тексти, використовує різні форми їх		

письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	презентації для досягнення відповідної комунікативної мети [9 МОВ 3.1.5-1]; бере участь в онлайн-взаємодії , виконуючи різні ролі в невеликих групах і використовуючи типові стратегії співпраці в різних ситуаціях [9 МОВ 3.2.2]		Написання листів-відгуків про прочитані художні твори. Конференція-обговорення прочитаного.
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела [9 МОВ 4.2.4].		
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК (2 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; бере активну участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії відповідно до мети й ситуації спілкування [9 МОВ 1.1.2]; фіксує почуте повідомлення про літературні новинки для запам'ятовування, розуміння та подальшого використання [9 МОВ 1.2.2]	Художні твори сучасної української та зарубіжної літератури <i>(за вибором учителя/учительки та учнів/учениць)</i> . МК: твори сучасного українського та зарубіжного мистецтва.	Створення візуального постера/презентації/інтерактивної платформи про прочитаний твір сучасної української та зарубіжної літератури. Конференція-обговорення прочитаного.

ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	керує власною читацькою діяльністю, орієнтується у відповідних джерелах інформації [9 МОВ 2.5.3]; обговорює з іншими особами свої читацькі вподобання й звички, наводячи приклади, аргументи, презентує прочитаний літературний твір у різний спосіб з урахуванням власного читацького досвіду [9 МОВ 2.5.2-1]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	бере участь в онлайн-взаємодії, виконуючи різні ролі в невеликих групах і використовуючи типові стратегії співпраці в різних ситуаціях [9 МОВ 3.2.2].		
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО ЗА I СЕМЕСТР (3 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Відповідає на запитання щодо вивченого навчального матеріалу та змісту художніх творів, акцентуючи увагу на важливих деталях [9 МОВ 1.1.2-1]; обговорює актуальність, жанрово-родову належність художніх творів, зв'язок тексту з певною добою, творчістю	Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори. Узагальнення та систематизація вивченого в I семестрі навчального матеріалу. ТЛ: повторення вивчених у I семестрі понять теорії літератури.	Виконання тестових завдань та діагностувальних робіт за групами навчальних результатів. Літературні конкурси, вікторини. Захист творчих проєктів.

	митців [9 МОВ 1.1.2-2];		
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	формулює логічні й послідовні висновки на основі аналізу й інтерпретації прочитаних художніх текстів [9 МОВ 2.2.7-1]; передає зміст вивченого, узагальнюючи, доповнюючи словесно інформацію [9 МОВ 2.6.1-1]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	створює самостійно тексти, використовує різні форми їх презентації для досягнення відповідної комунікативної мети [9 МОВ 3.1.5-1]; бере участь в онлайн-взаємодії, виконуючи різні ролі в невеликих групах і використовуючи типові стратегії співпраці в різних ситуаціях [9 МОВ 3.2.2]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела [9 МОВ 4.2.4].		
ЛІТЕРАТУРА БАРОКО (10 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ	Бароко як доба і художній напрям у європейському, зокрема українському мистецтві. Естетика та поетика літератури доби Бароко (оглядово). <i>Педро Кальдерон де ла Барка (1600–1681)</i>	Виразне читання художніх творів. Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення

комунікативних ситуаціях]	1.1.1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; самостійно добирає різні способи і засоби візуалізації для передачі навчальної інформації [9 МОВ 1.2.3]; визначає тему, ідею, мотив, проблеми, порушені у художніх творах [9 МОВ 1.4.1]; виявляє важливі деталі почутого навчального матеріалу та художніх творів для ілюстрування власного його розуміння [9 МОВ 1.4.1-2]; виокремлює в художніх творах важливі деталі [9 МОВ 1.5.3]; доречно використовує цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]	<i>«Життя – це сон» (скорочено).</i> Педро Кальдерон – іспанський драматург і поет доби Бароко. Втілення світоглядних і естетичних принципів бароко в драмі «Життя – це сон». Еволюція образу Сехісмундо. ТЛ: <i>бароко.</i> МК: <i>театр</i> – вистава «Життя – це сон» (режисер-постановник – А. Приходько). Українське бароко. Барокова поезія (оглядово). ТЛ: <i>курйозний вірш, зоропоезія.</i> Семен Климовський (1705–1785) «Їхав козак за Дунай». Фольклорні мотиви, образна символіка вірша, особливості ритмомелодики. ТЛ: <i>курйозний вірш, зоропоезія.</i> МК: <i>музика</i> – «Їхав козак за Дунай» (слова – С. Климовський, музика – Л. ван Бетховен). <i>образотворче мистецтво</i> – стінописи Андріївської церкви (художник – Г. Левицький, м. Київ); <i>архітектура</i> – дзвіниця Софійського собору (м. Київ), Михайлівський Золотоверхий собор (м. Київ), Успенський собор Києво-Печерської Лаври (м. Київ). Доба Козацького бароко в світовій літературі. Райнер Марія Рільке (1875–1926) «Пісня про Правду». Р. М. Рільке – австрійський письменник.	теми, ідеї, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, тропів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Групова взаємодія із оформленням результатів роботи в застосунку Padlet. Структурування вивченого з теми у вигляді таблиці-опори, схеми, ментальної мапи. Сенкан або діаманта. Підбір музичного супроводу для мелодекламації поетичних творів. Створення ілюстрацій до творів/графічних символів/художніх трактувань. Створення медіаконтенту (відео інтерпретації авторського читання дум у стилі сучасних запитів соціальних мереж). Створення постера, аканта в соціальних мережах від імені головних героїв із використанням цитатних характеристик (під керівництвом учителя/учительки). Відгуки за прочитаними творами із використанням інтерактивних платформ Padlet, Mentimeter. Створення буктрейлера/відео рекомендації про прочитаний
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 МОВ 2.1.1-1]; використовує різні складники тексту (рубрикацію, заголовки тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією [9 МОВ 2.1.2-1]; сприймає тексти відповідно до особливостей національної		

	культури та доби [9 МОВ 2.1.3]; робить висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів [9 МОВ 2.2.7]; висловлює власні почуття та враження від прочитання художніх текстів, аналізуючи наявні в них виражальні засоби [9 МОВ 2.3.2]; використовує для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел; [9 МОВ 2.5.1-1] передає тексти словесно та графічно, узагальнюючи, доповнюючи, інтерпретуючи, скорочуючи інформацію [9 МОВ 2.6.1]; створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]	Рільке та Україна. Історія України та українська пісенна культура в оповіданні «Пісня про Правду». МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ікони із зображенням святого Миколи-чудотворця; <i>музика</i> – українські народні пісні та думи патріотичного змісту.	твір. Печворк. Написання есе за вивченими художніми творами розділу. Віртуальна екскурсія архітектурними пам'ятками.
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими	виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; [9 МОВ 3.2.2-1]		

особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови			
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела [9 МОВ 4.2.4].		
КРИМСЬКІ ТАТАРИ В СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ (4 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; формулює уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми [9 МОВ 1.1.2-4]; переказує художні тексти в різний спосіб відповідно до мети і ситуації спілкування [9 МОВ 1.2.1]; окреслює тематику та проблематику художніх творів для подальшої інтерпретації [9 МОВ 1.4.1-1]; виокремлює в художніх творах важливі деталі [9 МОВ 1.5.3];	Давня література кримли (оглядово). Переказ «Фонтан сліз у Бахчисарайському палаці»: зворушлива розповідь про історію кохання. Польський поет А. Міцкевич про культурну спадщину кримських татар. МК: <i>архітектура</i> – Ханський палац (архітектор – Омер, АР Крим, м. Бахчисарай); <i>скульптура</i> – мавзолей Діляри-Бікеч, скульптура «Фонтан сліз». Ашик Омер (1621–1707) «Скажи-но, душе». Доля і творчість. Вірш «Скажи-но, душе...»... (переспів О. Гончаренка) – філософський роздум про долю кримськотатарського народу. Східний колорит художнього стилю твору. ТЛ: <i>ашикська поезія</i>. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до книжки А. Левкової «Ашик Омер» (художниця – Г. Приходько); <i>скульптура</i> – пам'ятник Ашик Омеру	Виразне читання художніх творів. Переказ прочитаного. Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Групова взаємодія із оформленням результатів роботи у застосунку Padlet. Ментальна мапа відповідно до проблемних запитань художніх творів. Перегляд документальних і художніх фільмів про історію і побут кримських татар. Віртуальна подорож Ханським палацом (АР Крим,

	доречно використовує цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]	(скульптор – А. Шмаков, м. Євпаторія, АР Крим).	м. Бахчисарай). Добір сучасних поезій про Крим.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 МОВ 2.1.1-1]; сприймає тексти відповідно до особливостей національної культури та доби [9 МОВ 2.1.3]; визначає і коментує порушені в художніх текстах проблеми [9 МОВ 2.2.1]; робить висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів [9 МОВ 2.2.7]; висловлює власні почуття і враження від прочитання художніх текстів, аналізуючи наявні в них виражальні засоби [9 МОВ 2.3.2]	Кримські татари та українці в сучасній українській літературі. Володимир Рутківський (1937–2021) <i>«Пастух Рашит»</i> (розділ із книги першої тетралогії <i>«Джури козака Швайки»</i>). Історична проза у творчості письменника. Розповідь про зародження запорозького козацтва в тетралогії <i>«Джури козака Швайки»</i> (оглядово). «Пастух Рашит» – ідея порозуміння та взаємодопомоги українців і татар. Проблема дружби та обов'язку. Образ козака Швайки – утілення лицарства. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Ф. Красицький <i>«Гість із Запоріжжя»</i> , А. Орлюнов <i>«Конотопська битва»</i> , ілюстрації до тетралогії <i>«Джури козака Швайки»</i> (художник – М. Паленко); <i>кіно</i> – фрагмент д/ф <i>«Виникнення козацтва»</i> (д/ф <i>«Країна: Історія українських земель»</i>), відео <i>«Хто такі кримські татари?»</i> , <i>«Кримські татари. Друзі чи вороги?»</i> (розповіді письменників Капранових).	
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	зіставляє власну думку, зафіксовану в письмовій формі, із думкою інших осіб [9 МОВ 3.1.2-2]; виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування. [9 МОВ 3.2.2-1]		

ЛІТЕРАТУРА КЛАСИЦИЗМУ ТА ПРОСВІТНИЦТВА (16 год.)

ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; формулює уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми [9 МОВ 1.1.2-4]; фіксує навчальний матеріал для оптимізації запам'ятовування, розуміння та подальшого використання почутого [6 МОВ 1.2.2]; самостійно добирає різні способи і засоби візуалізації для передачі навчальної інформації [9 МОВ 1.2.3]; визначає тему, ідею, мотив, проблеми, порушені у художніх творах [9 МОВ 1.4.1]; виявляє важливі деталі почутого навчального матеріалу та художніх творів для ілюстрування власного його розуміння [9 МОВ 1.4.1-2]; доречно використовує цитати з текстів для підтвердження та	Класицизм як художній напрям. Світоглядні та естетичні принципи класицизму (<i>оглядово</i>). МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Ж. Л. Давід «Присяга Гораціїв», Л. Каффйєрі «Октавіан Август і Клеопатра»; <i>скульптура</i> – пам'ятник Дюку де Рішельє (скульптор – І. Мартос, м. Одеса), фонтан «Діана» (скульптор – Г. Вітвер, м. Львів), пам'ятник М. Копернику (скульптор – Б. Торвальдсен м. Варшава, Польща); <i>архітектура</i> – Собор святого Павла (м. Лондон, Великобританія), Собор будинку інвалідів, Пантеон (м. Париж, Франція), Спасо-Преображенський собор (м. Одеса), Палац Потоцьких, (м. Тульчин), Воскресенська церква (м. Батурин). Жан Батист Мольєр (1622–1673) «<i>Міщанин-шляхтич</i>» (<i>скорочено</i>). Мольєр – французький комедіограф-класицист. Висміювання людських вад у комедії «Міщанин-шляхтич». Образ пана Журдена. Засоби комічного у творі. ТЛ: <i>класицистична комедія</i>. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – П. Міньяра «Мольєр. Портрет»; <i>кіно</i> – «Мольєр» (режисер – Л. Тірар, Франція), «Міщанин-шляхтич» (режисер – К. ле Шалонж, Франція).	Виразне читання прочитаного. Виразне читання творів в особах. Створення сюжетної схеми. Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплану. Асоціативна хмаринка за тематикою художніх творів. Групова взаємодія із оформленням результатів роботи в застосунку Padlet. Діалоги від імені головних героїв/героїнь. Літературний (цитатний) диктант. «Упізнай героя/героїню за цитатою». Сторітелінг від імені письменника. Кроссенс. Сенкан/діаманта. Створення постерів/акаунтів у соціальних мережах/резюме про письменників, головних героїв/героїнь у соціальних мережах (під керівництвом учителя/вчительки).
---	---	--	---

	увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]	Григорій Квітка-Основ'яненко (1778–1843) <i>«Сватання на Гончарівці»</i> (скорочено). Нарис життя і драматургічної творчості письменника. Художні особливості п'єси, риси класицизму. Соціально-побутовий конфлікт в її основі. Комічні ситуації, їх художні функції. Характеристика дійових осіб. Риси класицизму у творі. ТЛ: водевіль, конфлікт. МК: театр – вистава «Сватання на Гончарівці» (режисер – Ф. Стригун, Національний драматичний театр імені М. Заньковецької); кіно – т/ф «Сватання на Гончарівці» (режисер – І. Земгало); музика – музика до вистави «Сватання на Гончарівці» (композитор – С. Рудей).	Перегляд документальних фільмів про письменників, кінофільмів за сюжетами прочитаних художніх творів. Написання власних драматургічних етюдів «Герої класики в сьогоденні». Віртуальна подорож до літературно-меморіальних музеїв.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 МОВ 2.1.1-1] сприймає тексти відповідно до особливостей національної культури та доби [9 МОВ 2.1.3]; визначає і коментує порушені в художніх текстах проблеми [9 МОВ 2.2.1] робить висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних текстів [9 МОВ 2.2.7]; висловлює власні почуття і враження від прочитання художніх текстів, аналізуючи наявні в них виражальні засоби [9 МОВ 2.3.2]; визначає роль і місце художніх текстів у культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.4.4]; використовує для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел [9 МОВ 2.5.1-1]; передає тексти словесно та графічно, узагальнюючи, доповнюючи, інтерпретуючи,	Просвітництво як світоглядна основа класицизму (оглядово). Даніель Дефо (1660–1731) <i>«Життя і незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо»</i> (скорочено). Д. Дефо – англійський письменник-просвітник. Утвердження в його романі ідеології Просвітництва. Уславлення людини, її працьовитості, незламності характеру. Ідея єдності людини з природою та мирного співіснування представників різних цивілізацій. Захопливі пригоди героя. ТЛ: просвітництво, робінзонада. МК: кіно – х/ф «Робінзон Крузо» (режисер	

	скорочуючи інформацію; [9 МОВ 2.6.1] створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]	Р. Харді, США). <i>Джонатан Свіфт (1667–1745) «Мандри Лемюеля Гуллівера» (частина I) (скорочено).</i> Дж. Свіфт – англійський письменник-просвітник. Утвердження в романі ідеології Просвітництва. Сатиричне зображення дійсності у творі. Ліліпутія – Англія крізь зменшувальне скло сатири. Образ Гуллівера як втілення концепції нової людини. ТЛ: сарказм. МК: образотворче мистецтво – Ж. Вебер «Гуллівер», М. Діас «Гуллівер», ілюстрації до роману «Мандри Гуллівера» (художник – Ж. Гранвіль); кіно – «Мандри Гуллівера», (режисер – Ч. Старридж, США–Велика Британія).	
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела [9 МОВ 4.2.4].		
ІЗ ПОЕЗІЇ ХІХ СТОЛІТТЯ (11 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу; [9 МОВ 1.1.2-1]	Романтизм і реалізм як основні мистецькі напрями ХІХ століття. Представники романтизму та реалізму в світовій поезії (оглядово). ТЛ: романтизм, реалізм. МК: образотворче мистецтво – В. Штернберг «Переправа через Дніпро біля Києва», Т. Шевченко «Селянська родина», І. Айвазовський «Дев'ятий вал»,	Виразне читання поетичних творів. Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (визначення теми, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, тропів, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної

	самостійно створює конспект, тези почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати [9 МОВ 1.2.2-1]; самостійно добирає різні способи і засоби візуалізації для передачі навчальної інформації [9 МОВ 1.2.3]; окреслює мотив художніх творів [9 МОВ 1.4.1-1]; аналізує стильові, жанрові, естетичні та мовні особливості художніх текстів [9 МОВ 1.4.3-1] розрізняє основні факти і судження, розуміє підтекст в художніх текстах; [9 МОВ 1.4.6] характеризує роль, виражальні можливості та вплив на слухача важливих деталей, зокрема художніх [9 МОВ 1.5.3-1]	К. Костанді «В люди», К. Трутовський «Сцена біля колодязя», К. Крижицький. «Рання весна», М. Мурашко «Дніпро», Д. Ф. Каспар «Мандрівник над морем туману», Т. Жеріко «Поранений кірасир», «Пліт Медузи»; <i>музика</i> – С. Гулак-Артемівський «Запорожець за Дунаєм» (опера), М. Лисенко «Різдвяна ніч» (опера), Ф. Шуберт «Лісовий цар», Ф. Ліст «Роки мандрів», Р. Вагнер «Летючий голландець» (опера); <i>архітектура</i> – Вестмінстерський палац (архітектори – Ч. Баррі, А. П'юджин, м. Лондон); <i>садово-паркове мистецтво</i> – парк «Олександрія» (м. Біла Церква Київської обл.), парк «Софіївка» (м. Умань Черкаської обл.). <i>Джордж Ноел Гордон Байрон (1788–1824) «Мазепа» (скорочено).</i> Байрон – англійський поет-романтик. Настрої «світової скорботи» у творчості поета. Байронічний герой. Історична основа та романтичний міф у поемі «Мазепа». Мазепа як романтичний герой. Байрон і Україна. Шевченко про Байрона. ТЛ: байронічний герой, ліро-епічна поема. МК: образотворче мистецтво – Т. Філліпс «Останній портрет Байрона», Г. Харлоу «Портрет Байрона», О. Верне «Мазепа серед вовків», С. Васильківський «Портрет гетьмана Івана Мазепи»,	мапи/кластеру/метаплану. Групова взаємодія із оформленням результатів роботи в застосунку Padlet. Структурування вивченого з теми у вигляді таблиці-опори, схеми, ментальної мапи. Печворк. Сенкан/кросенс/діаманта. Літературний диктант. Створення медіаконтенту (відео інтерпретації авторського читання у стилі сучасних запитів соціальних мереж). Метод «Малюємо вірш». Ілюстрації до поетичних творів/графічних символів/художніх трактувань. Віртуальна подорож парками «Олександрія» (м. Біла Церква, Київська обл.), «Софіївка» (м. Умань, Черкаська обл.). Написання власних віршів.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 МОВ 2.1.1-1]; сприймає тексти відповідно до особливостей національної культури та доби [9 МОВ 2.1.3]; визначає і коментує порушені в художніх текстах проблеми [9 МОВ 2.2.1]; висловлює власні почуття і	Байронічний герой. Історична основа та романтичний міф у поемі «Мазепа». Мазепа як романтичний герой. Байрон і Україна. Шевченко про Байрона. ТЛ: байронічний герой, ліро-епічна поема. МК: образотворче мистецтво – Т. Філліпс «Останній портрет Байрона», Г. Харлоу «Портрет Байрона», О. Верне «Мазепа серед вовків», С. Васильківський «Портрет гетьмана Івана Мазепи»,	

	враження від прочитання художніх текстів, аналізуючи наявні в них виражальні засоби [9 МОВ 2.3.2]; визначає роль і місце художніх текстів у культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.4.4]; представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1-2] створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]	С. Якутович «Мазепіана»; <i>музика</i> – Ф. Ліст «Мазепа» (симфонічна поема); <i>кіно</i> – х/ф «Молитва за гетьмана Мазепу» (режисер – Ю. Ілленко, Україна). Генріх Гайне (1797–1856) «Книга пісень» (одна поезія зі збірки). Г. Гейне – німецький поет-романтик. Романтичне осмислення теми кохання та природи в «Книзі пісень». Конфлікт ліричного героя з реальністю. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – М. Оппенгейм «Портрет Генріха Гайне»; <i>скульптура</i> – пам'ятник Г. Гайне (скульптор – Л. Гасселріс, Гамбург), фонтан «Лорелай» (скульптор – Е. Гертер, Нью-Йорк, США); <i>музика</i> – романси «Коли настав чудовий май», «У мене був коханий рідний край» (слова – Г. Гайне, музика – М. Лисенко), «Вони закохались обоє», «Приснився мені» (слова – Г. Гайне, музика – Б. Лятошинського). Особливості української романтичної поезії. Фольклорні мотиви творів. Літературні угруповання поетів-романтиків, їхній творчий доробок (оглядово). Михайло Петренко (1817–1862) «Дивлюсь я на небо». Романтична пісенна лірика автора. Втілення мрій і поривань особистості в образній картині вірша.	
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1] складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4-1]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення,	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи		

використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	різні джерела [9 МОВ 4.2.4].	Засоби художньої виразності у творі. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – портрет-реконструкція М. Петренка (художник – О. Чередниченко), І. Галан «Дивлюсь я на небо»; <i>музика</i> – «Дивлюсь я на небо» (слова – М. Петренко, музика – В. Заремба, Л. Александрова). ТЛ: <i>трискладові віршові розміри</i>. Жанр балади в літературі романтизму. Адам Міцкевич (1798–1855) «Світязь». Україна в поезії польського поета. Утвердження любові до батьківщини в баладі «Світязь». Фольклорна основа твору. ТЛ: <i>балада</i>. МК: В. Ванькович «Адам Міцкевич на скелі Аю-Даг»; <i>скульптура</i> – пам'ятник А. Міцкевичу (скульптор – А. Попель, м. Львів); <i>анімація</i> – «Загублене місто Світязь» (режисер – К. Полак, Польща, 2011). Тарас Шевченко (1814–1861) «Причинна». Розповідь про ранню творчість поета. Жанрові особливості балади «Причинна». Риси романтизму в творі. Композиція, сюжет, поетика балади. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – М. Бурачек «Реве та стогне Дніпр широкий»; <i>музика</i> – «Реве та стогне Дніпр широкий» (слова – Т. Шевченко, музика –	
---	-------------------------------------	--	--

		Д. Крижанівський); <i>театр</i> – п'єса «Реве та стогне Дніпр широкий» (режисери – Л. Болобан, Л. Предславич); <i>кіно</i> – анімаційний фільм «Причинна» (режисер – А. Щербак). Сучасні українські та зарубіжні балади (за вибором учителя/учительки). Популярність жанру балади в сучасній художній літературі. МК: <i>музика</i> – пісня «Балада про мальви» (слова – Б. Гура, музика – В. Івасюк, виконання – В. Зінкевич, О. Муха), «Алілуя» (слова і музика – Л. Коен). Реалістична поезія. Реалізм у світовій поезії XIX ст., його особливості (оглядово). П'єр-Жан де Беранже (1780–1857) «Священний союз народів». Беранже – французький поет-реаліст. Гостра соціальна проблематика громадянської лірики митця. Утвердження ідеалів миру та братерства в поезії «Священний союз народів». Художні особливості твору. П. Беранже і Т. Шевченко. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Г. Гедан «Портрет Беранже» (гравюра); Павло Грабовський (1864–1902) «Я не співець чудовної природи...». Короткий нарис життя і творчості письменника. Роль художнього слова в	
--	--	--	--

		житті особистості, розкриття поняття прекрасного з позицій реалізму. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – В. Чебаник «Портрет Павла Грабовського».	
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ (2 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; фіксує почуту навчальну інформацію для оптимізації запам'ятовування, розуміння й подальшого використання [9 МОВ 1.2.2]; визначає тему, ідею, мотив, проблеми, порушені в художніх творах [9 МОВ 1.4.1]	Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/учительки та учнів/учениць). Ознайомлення з творами письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами в II семестрі. МК: твори мистецтва рідного краю.	Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст). Створення буктрейлера/відео рекомендації про прочитану книжку. Проектна робота. Створення сайту/сторінок у соціальних мережах/wiki матеріалів про письменників/письменниць рідного краю (під керівництвом учителя/учительки). Відвідування літературно-меморіальних музеїв. Зустрічі/онлайн конференції зі сучасними письменниками/письменницями. Написання листів-відгуків про прочитані художні твори. Конференція-обговорення прочитаного.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	формулює логічні й послідовні висновки на основі аналізу та інтерпретації прочитаних художніх творів літератури рідного краю [9 МОВ 2.2.7-1]; характеризує поведінку й причини виникнення емоційного стану літературних персонажів, коментує їх вчинки та висловлювання [9 МОВ 2.3.1-1]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з	створює самостійно тексти, використовує різні форми їх презентації для досягнення		

іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	відповідної комунікативної мети [9 МОВ 3.1.5-1]; бере участь в онлайн-взаємодії , виконуючи різні ролі в невеликих групах і використовуючи типові стратегії співпраці в різних ситуаціях [9 МОВ 3.2.2]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела [9 МОВ 4.2.4].		
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК (2 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Слухає інформацію з різних джерел на відому і нову тематику, подану у вільному темпі, тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) [9 МОВ 1.1.1]; бере активну участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії відповідно до мети й ситуації спілкування [9 МОВ 1.1.2]; фіксує почуте повідомлення про літературні новинки для запам'ятовування, розуміння та подальшого використання [9 МОВ 1.2.2]	Художні твори сучасної української та зарубіжної літератури <i>(за вибором учителя/вчительки та учнів/учениць)</i> . МК: твори сучасного українського та зарубіжного мистецтва.	Створення візуального постера/презентації/інтерактивно ї платформи про прочитаний твір сучасної української та зарубіжної літератури. Конференція-обговорення прочитаного.
ГР 2. Сприймання, аналіз,	самостійно добирає тексти		

інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	українських авторів/авторок різних стилів і жанрів відповідно до мети читання [9 МОВ 2.5.1]; обговорює з іншими особами свої читацькі вподобання й звички, наводячи приклади, аргументи, презентує прочитаний літературний твір у різний спосіб з урахуванням власного читацького досвіду [9 МОВ 2.5.2-1]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	бере участь в онлайн-взаємодії , виконуючи різні ролі в невеликих групах і використовуючи типові стратегії співпраці в різних ситуаціях [9 МОВ 3.2.2].		
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО (3 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Відповідає на запитання щодо вивченого навчального матеріалу та змісту художніх творів, акцентуючи увагу на важливих деталях [9 МОВ 1.1.2-1]; обговорює актуальність, жанрово-родову належність художніх творів, зв'язок тексту з певною добою, творчістю	Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори української та зарубіжної літератури. Узагальнення та систематизація вивченого в II семестрі та впродовж року навчального матеріалу. ТЛ: <i>повторення вивчених у II семестрі та впродовж року понять теорії літератури.</i>	Виконання тестових завдань та діагностувальних робіт за групами навчальних результатів. Дискусія «Як сформувати власний читацький смак?» Літературні конкурси, вікторини. Захист творчих проєктів. Обговорення літератури для читання влітку.

	митців [9 МОВ 1.1.2-2]		
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	формулює логічні й послідовні висновки на основі аналізу й інтерпретації прочитаних художніх текстів [9 МОВ 2.2.7-1]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	створює самостійно тексти, використовує різні форми їх презентації для досягнення відповідної комунікативної мети [9 МОВ 3.1.5-1]; бере участь в онлайн-взаємодії, виконуючи різні ролі в невеликих групах і використовуючи типові стратегії співпраці в різних ситуаціях [9 МОВ 3.2.2]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	удосконалює власний стиль мовлення, використовуючи різні джерела [9 МОВ 4.2.4].		

ДОДАТОК 1

СПИСОК ТВОРІВ ДЛЯ ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ
(за розділами)

ВСТУП

Самостійно прочитані учнями художні твори.

АНТИЧНІСТЬ І ПРАДАВНЯ УКРАЇНА В ДЗЕРКАЛІ ЛІТЕРАТУРИ

Горацій «До Мельпомени».
Софокл «Антігона».
М. Рильський «Прометей», «Пам'ятник».
М. Зеров «Мотиви «Одіссеї».
Л. Костенко «Прометей». «Скіфська одіссея».
В. Чемерис «Ольвія», «Сини змієної богині».
Ю. Логвин «Останній камінь Гарпата».
Д. Кремінь «А де ж те скіфське золото?».
О. Геденов «Ольвія. Зима змін».
А. Папакін «Діти Таргітая»

ЗАПОВІДЬ ЛЮБОВІ: БІБЛІЯ ТА ЛІТЕРАТУРА

Притча про милосердя й про ближнього.
«Притча про неслухняного сина та справедливого й люблячого батька».
Т. Шевченко «Давидові псалми».
Ф. Бернет «Таємний сад».
К. Малицька «Малі герої».
К. С. Льюїс «Хроніки Нарнії».
Г. Кирпа «Мій ангел такий маленький».
І. Жук «Пісня Йосипа», «Гетсиманський сад. Відповідь сина».
Ю. Гордер «Різдвяна містерія».
З. Мензатюк «Ангел Золоте Волосся».
І. Малкович «Із янголом на плечі».
Г. Коваленко «Біблійні історії для дітей».
Дз. Матіяш «Марта з вулиці святого Миколая».
Збірка оповідань «Моє тихе Різдво».
Збірка оповідань «Таке різне Різдво».

ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Лі Бо «Лірика».
Ду Фу «Лірика».
Рудакі «Лірика».
Ш. Руставелі «Витязь у тигровій шкурі».
Г. Лонгфелло «Данте».
Ж. Бедьє «Переказ роману про Трістана та Ізольду».
Н. Забіла «Троянові діти».

Б. Комар «Векша».
В. Малик «Князь Кий».
В. Мисик «Омар Хайям».

ЛІТЕРАТУРА ВІДРОДЖЕННЯ

В. Шекспір «Венеціанський купець», «Дванадцята ніч», «Король Лір», «Приборкання норовливої», «Сон літньої ночі».
Р. Завадович «Маруся Богуславка».
М. Пригара «Михайлик – джура козацький».
Л. Костенко «Балада моїх ночей».
С. Тельнюк «Грає синє море».
С. Таунсенд «Таємний щоденник Адріана Моула».
Д. Браун «Код да Вінчі», «Ангели та демони».
Й. Колфер «Артемід Фаул» («Код вічності» або ін.).
В. Шкляр «Характерник».
С. Новицька «Приборкання норовливої».
М. Морозенко «Іван Сірко – славетний кошовий» (друга частина діалогії).
О. Гаврош «Музей пригод».
І. Андрусяк «Сірка на порох».

ЛІТЕРАТУРА БАРОКО

Лопе де Вега «Собака на сіні».
Л. де Гонгора «Поезія».
Дж. Донн «Поезія».
І. Величковський «Дзигар із напівдзигарком».

КРИМСЬКІ ТАТАРИ В СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ

А. Міцкевич «Кримські сонети».
В. Рутківський «Джури-характерники», «Джури і підводний човен», «Джури і Кудлатик».
М. Мірошниченко «На світловидноті».
О. Гончаренко «Криму тамований скрик...» (із кримськотатарської поезії).
А. Левкова «Ашик Омер».
Антологія кримськотатарської поезії XIII – XX ст. «Окрушини сонця».

ЛІТЕРАТУРА КЛАСИЦИЗМУ ТА ПРОСВІТНИЦТВА

Ж. Б. Мольєр «Лікар мимоволі», «Скупий», «Тартюф».
Ж. Верн «Таємничий острів».
Е. Р. Барроуз «Тарзан, годованець великих мавп».
І. Федів, В. Златополець «Син України».

ІЗ ПОЕЗІЇ XIX СТОЛІТТЯ

Дж. Кітс «Поезії».
Т. Шевченко «Тополя», «Лілея», «Тарасова ніч».

Р. Л. Стівенсон «Балада про вересовий трунок».
І. Драч «Балади буднів».
А. Качан «Журавлині луги, або Купальські вогні».
В. Баранов «Хата синьоока».
Збірка «Українські поети-романтики».